

گنجره ملی مجازی
سلامت جنسی - باروری و مشاوره درمانی
کرگان ۱۸ الی ۱۹ اردیبهشت ۱۴۰۳

دانشگاه علوم پزشکی گلستان
معاونت تحقیقات و فناوری

عنوان

سلامت جنسی در سالمندی

نویسندگان

دکتر فرزانه سعادت‌مند، دکتر میترا صوابی، دکتر مرجان بیگی

گنگره ملی مجازی

سلامت جنسی - باروری و مشاوره درمانی
کرگان ۱۸ الی ۱۹ اردیبهشت ۱۴۰۳

دانشگاه علوم پزشکی گلستان
معاونت تحقیقات و فناوری

مقدمه و هدف

در جهان به دلیل

کاهش نرخ مرگ و میر

کاهش نرخ تولد

پیشرفت های اجتماعی و تکنولوژی

بهبود وضعیت نظام سلامت

افزایش متوسط امید به زندگی

سرعت روز افزون جمعیت سالمندان

گنجره ملی مجازی

سلامت جنسی - باروری و مشاوره درامانی
کرگان ۱۸ الی ۱۹ اردیبهشت ۱۴۰۳

دانشگاه علوم پزشکی گلستان
معاونت تحقیقات و فناوری

مقدمه و هدف

بررسی‌های جمعیتی سازمان ملل متحد نشان می‌دهد که جمعیت جهان رو به سالمندی می‌رود و این روند در آینده سریع‌تر از قبل خواهد بود.

نسبت جمعیت سالمند جهان (۶۵ ساله و بیش‌تر) در سال ۲۰۲۰، برابر ۹/۳ درصد بود.

با فرض ثبات باروری در مقدار کنونی خود، پیش‌بینی می‌شود که جمعیت سالمندان در سال ۲۰۵۰ بیش از دو برابر خواهد شد، یعنی به مقدار ۲۲/۸ درصد خواهد رسید.

گنجره ملی مجازی
سلامت جنسی - باروری و مشاوره در مامایی
کرگان ۱۸ الی ۱۹ اردیبهشت ۱۴۰۳

دانشگاه علوم پزشکی گلستان
معاونت تحقیقات و فناوری

مقدمه و هدف

بر اساس بررسی های درگاه ملی آمار ایران، درصد سالمندان کشور در سال ۱۴۰۰، به ۱۲٪ جمعیت ایران افزایش یافت که پیش بینی های جمعیتی نشان می دهد در سال ۱۴۳۰ حدود یک چهارم جمعیت ایران (۱۹٪ از جمعیت کل) را سالمندان تشکیل می دهند.

طبق پیش بینی های جمعیت ملل متحد، جمعیت سالمندان ایران در سال ۱۴۳۰ به ۳۲/۱ درصد کل جمعیت ایران، یعنی حدود ۳۰ میلیون نفر خواهد رسید

گنکره ملی مجازی

سلامت جنسی - باروری و مشاوره درمانی
کرگان ۱۸ الی ۱۹ اردیبهشت ۱۴۰۳

دانشگاه علوم پزشکی گلستان
معاونت تحقیقات و فناوری

مقدمه و هدف

روند رو به رشد سالمندی در جهان، توجه به نیازهای سلامت روانی، اجتماعی، جنسی برای سالمندان را ضروری می سازد. در این راستا بعد سلامت جنسی یکی از مهمترین ابعاد در زمینه سلامت سالمندان است. این بُعد از سلامت، وضعیتی است که در آن زوجین از یک رابطه سالم، مناسب و بهنجار جنسی بهره‌مند هستند، به گونه‌ای که وضعیت جسمی، روانی و رفتاری آنها مطلوب و حاکی از نوعی هماهنگی، انس و محبت در زندگی زناشویی است.

مطالعات نشان از اختلالات عملکرد جنسی به دلیل محدودیت های بالقوه فیزیولوژیک دارند.

مطالعات حاکی از آن است که زنان سالمند با چالش های قدیم و جدید خود رویارو هستند و اقدامات مقابله ای برای حذف آنها را نیاموخته اند لذا سلامت جنسی ایشان متاثر از این عوامل شده اند.

بسیاری از زنان سالمند بر اساس پژوهش ها درماندگی های آموخته شده خود را تقویت نموده و سلامت جنسی را متاثر از آن نموده اند.

در پژوهش های مختلف به سلامت جنسی سالمندان تاکید شده، اما در اغلب جوامع تصور بر این است که سالمندان نیاز جنسی ندارند و اگر هم دارند نباید درباره آن صحبت کنند. حتی متخصصین و ارائه دهندگان خدمات در مراکز جامع سلامت، اغلب این مقوله را نادیده می گیرند و هر نوع شکایت و یا تقاضای سالمند در امور جنسی را امری عادی می دانند و به فرایند پیری نسبت می دهند، که چنین رویکردی با هدف سلامت باروری و جنسی که از قبل از دوره بارداری تا سال های پس از دوره باروری را شامل می شود، مغایرت دارد.

گنکره ملی مجازی

سلامت جنسی - باروری و مشاوره درمانی
کرگان ۱۸ الی ۱۹ اردیبهشت ۱۴۰۳

دانشگاه علوم پزشکی گلستان
معاونت تحقیقات و فناوری

مقدمه و هدف

سلامت جنسی در زنان سالمند یکی از ابعاد مهم سلامتی است و برنامه ریزی مناسب جهت ارائه خدمات جنسی کارآمد، نیازمند شناسایی نیازهای واقعی سلامت جنسی این افراد است.

این پژوهش با هدف تبیین نیازهای سلامت جنسی زنان سالمند، از دیدگاه کنش گران سلامت سالمندان انجام شد.

گنجره ملی مجازی
سلامت جنسی - باروری و مشاوره درمانی
کرگان ۱۸ الی ۱۹ اردیبهشت ۱۴۰۳

دانشگاه علوم پزشکی گلستان
معاونت تحقیقات و فناوری

مواد و روش ها

پژوهش حاضر در چارچوب رویکرد کیفی و با روش تحلیل محتوای استقرایی و در سال ۲۰۲۳ انجام شد. ابزار جمع آوری داده‌ها مصاحبه نیمه ساختار یافته و یادداشت برداری در عرصه بود. با روش هدفمند و با راهبرد انتخاب مشارکت‌کننده با حداکثر تنوع، ۱۰ کنش‌گر سلامت (مجری سلامت، سیاستگذار و ارائه‌دهنده خدمات سلامت) به عنوان مشارکت‌کننده انتخاب شدند. تجزیه و تحلیل داده‌ها به شیوه گرانهایم و لاندمن انجام شد.

گنکره ملی مجازی
سلامت جنسی - باروری و مشاوره درمانی
کرگان ۱۸ الی ۱۹ اردیبهشت ۱۴۰۳

دانشگاه علوم پزشکی گلستان
معاونت تحقیقات و فناوری

نتایج

تجزیه و تحلیل داده‌ها منجر به ظهور

۷۶ کد

۱۶ زیر طبقه

۵ طبقه (سیاستگذاری های پیشگیرانه و درمانی در سطح کلان، سیاستگذاری های پیشگیرانه و درمانی در سطح خرد، جنس زدایی جنسینگی، حذف سن گرایی و حذف بازنشستگی جنسی)

۲ مضمون (تدوین سیاست های جنسی در نظام سلامت و ترویج عدالت جنسی در خدمات اجتماعی) شد.

گنجره ملی مجازی
سلامت جنسی - باروری و مشاوره درمانی
کرگان ۱۸ الی ۱۹ اردیبهشت ۱۴۰۳

دانشگاه علوم پزشکی گلستان
معاونت تحقیقات و فناوری

مضمون	طبقه اصلی	زیر طبقه
تدوین سیاست های جنسی در نظام سلامت	سیاستگذاری های پیشگیرانه و درمانی در سطح کلان (نظام مراقبت جنسی سالمندان)	تاسیس اداره سلامت جنسی
		ادغام برنامه های سلامت جنسی در خدمات سالمندی
		برنامه ریزی برای آموزش و پژوهش
		در نظر گرفتن شاخص سلامت جنسی

گنجره ملی مجازی
سلامت جنسی - باروری و مشاوره درمانی
کرگان ۱۸ الی ۱۹ اردیبهشت ۱۴۰۳

دانشگاه علوم پزشکی گلستان
معاونت تحقیقات و فناوری

مضمون	طبقه اصلی	زیر طبقه
تدوین سیاست های جنسی در نظام سلامت	سیاستگذاری های پیشگیرانه و درمانی در سطح خرد	تاسیس کلینیک های تجمیعی تخصصی
		تاسیس دفتر سلامت جنسی در حوزه های معاونتی
		در نظر گرفتن نیروی انسانی واجد صلاحیت

گنکره ملی مجازی
سلامت جنسی - باروری و مشاوره درمانی
کرگان ۱۸ الی ۱۹ اردیبهشت ۱۴۰۳

دانشگاه علوم پزشکی گلستان
معاونت تحقیقات و فناوری

مضمون	طبقه اصلی	زیر طبقه
ترویج عدالت جنسی در خدمات اجتماعی	جنس زدایی جنسینگی	حذف فاعلیت جنسی برای مردان
		اهمیت برابری رضایت در فعالیت های جنسی

گنجره ملی مجازی
سلامت جنسی - باروری و مشاوره درمانی
کرگان ۱۸ الی ۱۹ اردیبهشت ۱۴۰۳

دانشگاه علوم پزشکی گلستان
معاونت تحقیقات و فناوری

مضمون	طبقه اصلی	زیر طبقه
ترویج عدالت جنسی در خدمات اجتماعی	حذف سن گرایی	حذف سنت های جوان گرایی
		تمرکز بر پتانسیل افراد مسن دارای سلامت جنسی
		حذف تابوهای اجتماعی

گنکره ملی مجازی
سلامت جنسی - باروری و مشاوره درامایی
کرگان ۱۸ الی ۱۹ اردیبهشت ۱۴۰۳

دانشگاه علوم پزشکی گلستان
معاونت تحقیقات و فناوری

مضمون	طبقه اصلی	زیر طبقه
ترویج عدالت جنسی در خدمات اجتماعی	حذف بازنشستگی جنسی	امکان پردازش به امور جنسی در سالمندی
		امکان بهره مندی از لذت جنسی در سالمندی
		تحکیم زناشویی بواسطه تداوم جنسینگی
		بهبود تعاملات جنسی بواسطه ماندگاری جنسینگی

گنگره ملی مجازی
سلامت جنسی - باروری و مشاوره درمانی
کرگان ۱۸ الی ۱۹ اردیبهشت ۱۴۰۳

دانشگاه علوم پزشکی گلستان
معاونت تحقیقات و فناوری

نتیجه گیری

با توجه به آمار رو به رشد سالمندان به ویژه زنان سالمند، و نیز تخمین شتاب گرفتن این روند در سال‌های آینده، می‌توان گفت که تمرکز بر بهبود کیفیت زندگی سالمندان از طریق ارتقای ابعاد کیفیت (جسمانی، جنسی، روانی)، باید در زمره اولویت‌های سیاست‌گذاری کشور قرار گیرد.

بر اساس تجارب کنش‌گران سلامت این مطالعه، نیازهای سلامت جنسی زنان سالمند، در زمینه سیاست‌گذاری‌های نظام سلامت و پایه‌ریزی برای راهبردهای بهبود خدمات اجتماعی می‌باشد.

این امر می تواند دستیابی به حقوق جنسی فراموش شده سالمندان را فراهم نماید و بدین گونه حقوق جنسی این افراد احیا شود.

بر همین اساس طراحی برنامه های کارآمد حمایتی و مداخله ای توصیه می شود.

گنجره ملی مجازی
سلامت جنسی - باروری و مشاوره درمانی
کرگان ۱۸ الی ۱۹ اردیبهشت ۱۴۰۳

دانشگاه علوم پزشکی گلستان
معاونت تحقیقات و فناوری

کلمات کلیدی

نیاز، عملکرد جنسی، سلامت جنسی، کنش گران سلامت، زنان سالمند

کد اخلاق (تصویب طرح)

در این پژوهش دریافت تأییدیه انجام پژوهش از کمیته اخلاق معاونت پژوهشی دانشگاه علوم پزشکی اصفهان (کد مصوب: IR.MUI.NUREMA.REC.1401.157) می باشد.

تشکر و قدر دانی

پژوهشگران از سیاستگذاران، مجریان سلامت حوزه معاونت بهداشت، ارائه دهندگان خدمات سلامت در مراکز جامع سلامت و همچنین متخصصین جنسی و سالمندی تشکر می نمایند.